

Utlåtande 2002:68 RIII (Dnr 1299/00)

Byggande av spårväg till Västra Kungsholmen

Motion av Cecilia Obermüller m fl (mp) (2000:72)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse motion 2000:72 av Cecilia Obermüller m fl (mp) om
byggande av spårväg till Västra Kungsholmen besvarad med vad
som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Bakgrund

I en motion (2000:72), *bilaga 2*, föreslår Cecilia Obermüller m fl (mp) att berörda förvaltningar ges i uppdrag att tillsammans med SL utreda byggandet av en spårväg mellan Fridhemsplansområdet och Västra Kungsholmen samt utreda möjligheten att sammanbinda denna linje med en till Centralen förlängd Djurgårdslinje.

Remisser

Motionen har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden.

Gatu- och fastighetsnämnden anser att byggande av spårväg till Västra Kungsholmen förutsätter att SL är intresserade av att driva spårtrafik på denna sträcka. En grundförutsättning är då att spårvagnen garanteras god framkomlighet.

Nämnden anser att en utredning om byggande av spårväg till Västra Kungsholmen bör avvakta de politiska ställningstaganden till aktuell utredning om spårtrafik Centralen – Djurgården.

Stadsbyggnadsnämnden lämnar likalydande remissvar som gatu- och fastighetsnämnden.

Mina synpunkter

Västra Kungsholmen är ett område som inom de närmaste åren kommer att byggas ut kraftigt. Med de planer som i dagsläget finns för området kan man beräkna att antal boende kommer att fördubblas från 7.000 till ungefär 15.000 boende. Antalet arbetsplatser kommer också öka.

Det är självklart att vi måste eftersträva goda kollektiva transportmöjligheter i det här området, på samma sätt som vi gör det i alla de områden av Stockholm som i dag byggs ut. En spårvägslinje skulle sannolikt bidra till ökad attraktivitet för de kollektiva färdmedlen, under förutsättning att den kan garanteras en god framkomlighet. Framkomlighetsproblemen i detta område är redan i dag stora och behovet av att komma till rätta med problemen ökar i takt med att ytterligare bostäder och arbetsplatser iordningställs på Nordvästra Kungsholmen.

Arbete pågår för närvarande med att färdigställa tvärspårvägens förlängning till Hammarby Sjöstad. Dessutom genomförs en utredning om att förlänga museispårvägen från Norrmalmstorg till Centralen. Mot bakgrund av den framgång som Tvärspårvägen har blivit, anser jag att spårvagnar utgör ett intressant kollektivt transportmedel. Det finns dock ett antal projekt som utreds, i första hand Tvärspårvägen till Kista och en utbyggnad av spårtrafiken i Södra Värtan. Jag har därför svårt att i nuläget se en isolerad spårvagnslinje från Fridhemsplan till Nordvästra Kungsholmen som en prioriterad åtgärd.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motion 2000:72 av Cecilia Obermüller m fl (mp) om byggande av spårväg till Västra Kungsholmen besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 14 maj 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Sten Nordin

Jan Hult

Reservation anfördes av *Ann-Marie Strömberg* och *Claes-Göran Jacobson* (båda v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. därutöver anförä följande.

På västra Kungsholmen planeras en omfattande nybyggnation och det är därmed hög tid att planera för en förbättrad kollektivtrafik till området. Generellt bör kollektivtrafik ingå i planeringen för nya bostadsområden så att kollektivtrafikförbindelserna fungerar redan vid inflyttningen. En spårvägslinje mellan västra Kungsholmen och Fridhemsplan är därvid ett alternativ som bör utredas vidare. Om denna spårvägslinje kan kopplas ihop med museispårvägens förlängning från Norrmalmstorg till Centralen får staden därigenom en sammanhängande tvärförbindelse med stor kapacitet genom centrala staden. Spårvagnar kan ta fler passagerare än bussar och är miljövänliga. En dragning via Hantverkargatan är att föredra. Hantverkargatan är smal, men det finns i Europa exempel på väl fungerande spårvägstrafik i blandtrafik.

Reservation anfördes av *Viviann Gunnarsson* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. genast påbörja planering för den i motionen föreslagna spårvägen
3. anförä följande.

Västra Kungsholmen är redan idag i stort behov av förbättrad kollektivtrafik. Vid ytterligare exploatering i området kommer behovet ytterligare att förstärkas. Den form

för kollektivtrafik som på bästa sätt kan tillgodose behovet är en spårvagnslinje. En sådan spårvagnslinje kan sedan utgöra början på ett stadstäckande nät av spårvagnar. Arbetet bör därför snarast sättas igång för att anordna en spårvagnslinje från Västra Kungsholmen till Fridhemsplan och där ansluta den till linjen via Centralen till Djurgården.

Det är glädjande att stadsbyggnadskontoret ställt sig positivt till förslaget om spårväg till Västra Kungsholmen. Det finns dock ingen anledning att vänta tills det försenade beslutet om förlängning mellan Norrmalmstorg och Centralstationen är fattat. Hittills har alla partier i SL:s styrelse varit positiva till den dragningen och ärendet planeras redan av staden.

ÄRENDET

I en motion (2000:72) föreslår Cecilia Obermüller m fl (mp) att berörda förvaltningar ges i uppdrag att tillsammans med SL utreda byggandet av en spårväg mellan Fridhemsplansområdet och Västra Kungsholmen samt utreda möjligheten att sammanbinda denna linje med en till Centralen förlängd Djurgårdslinje.

REMISSER

Motionen har remitterats till gatu- och fastighetsnämnden samt stadsbyggnadsnämnden.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 24 april 2001 att som svar på remissen angående Cecilia Obermüllers m fl (mp) motion 2000:72 överlämna och åberopa för egen del kontorets utlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamoten *Ann-Marie Strömberg* (v) och *Hamid Mosavi-Porasl* (v), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten *Per Bolund* (mp), *bilaga 1*.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande av den 22 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

En utbyggnad av nordvästra Kungsholmen förutsätter förbättrad kollektivtrafik i området. En spårvägslinje på föreslagen sträcka skulle sannolikt bidra till ökad attraktivitet för de kollektiva färdmedlen.

Byggande av spårväg till Västra Kungsholmen förutsätter dock att SL är intresserade av att bedriva spårvägstrafik på denna sträcka. En grundförut-sättning är då att spårvagnen garanteras god framkomlighet för att den stora investering som spårtrafik innebär ska vara ekonomiskt försvarbar. Kostnaden och nyttan av en sådan investering bör sättas i relation till en förbättrad busstrafik i området.

Likaså är anordnandet av spårtrafik, enligt förslaget, beroende av de politiska ställningstaganden som sker för den spårtrafikutredning som f n pågår för sträckan mellan Centralen-Djurgården. En förutsättning torde vara att spår-förbindelserna kan knytas samman, bl a av det skäl att depåutrymme erfordras för underhåll och förvaring av spårvagnar, vilket i så fall skulle kunna lösas gemensamt för de två spårvägslinjerna.

En utbyggnad av nordvästra Kungsholmen innebär att de framkomlighets-problem som idag finns i området under rusningstrafik kommer att förstärkas ytterligare. För föreslagen spårsträckning kan framkomlighetsproblem förväntas vid Lindhagensplans rondell. Det kan även uppstå problem vid den planerade fyrvägs korsningen vid Mariebergsgatan/Drottningholmsvägen. En spårvägs linje vid dessa korsningspunkter kommer att kräva eget utrymme för spårvagnen för att garantera dess framkomlighet. Detta kan då erfordra en drastisk begränsning av den övriga trafiken.

En utredning om byggande av spårväg till Västra Kungsholmen föreslås avvakta de politiska ställningstagandena till aktuell utredning om spårtrafik Centralen-Djurgården.

Stadsbyggnadsnämnden beslöt under sitt sammanträde den 15 mars 2001 att överlämna och åberopa kontorets utlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av ledamoten *Cecilia Obermüller* (mp), bilaga 1.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande av den 22 februari 2001 är identiskt med gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande av samma datum (se ovan).

RESERVATIONER M M

Gatu- och fastighetsnämnden

Reservation anfördes av ledamoten Ann-Marie Strömberg (v) och Hamid Mosavi-Porasl (v) enligt följande.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar

- att till kommunstyrelsen överlämna kontorets tjänsteutlåtande,
- att för sin del tillstyrka motionen, samt
- att därutöver anföra följande:

På västra Kungsholmen planeras en omfattande nybyggnation och det är därmed hög tid att planera för en förbättrad kollektivtrafik till området. Generellt bör kollektivtrafik ingå i planeringen för nya bostadsområden så att kollektivtrafikförbindelserna fungerar redan vid inflyttningen. En spårvägslinje mellan västra Kungsholmen och Fridhemsplan är därvid ett alternativ som bör utredas vidare. Om denna spårvägslinje kan kopplas ihop med museispårvägens förlängning från Norrmalmstorg till Centralen får staden därigenom en sammanhängande tvärförbindelse med stor kapacitet genom centrala staden. Spårvagnar kan ta fler passagerare än bussar och är miljövänliga. En dragning via Hantverkargatan är att föredra. Hantverkargatan är smal, men det finns i Europa exempel på väl fungerande spårvägstrafik i blandtrafik.

Reservation anfördes av ledamoten Per Bolund (mp) enligt följande.

Nämnden beslutar att:

1. För sin del bifalla motionen och uppmana kommunfullmäktige att bifalla den.
2. Anföra följande:

Västra Kungsholmen är redan idag i stort behov av förbättrad kollektivtrafik. Vid ytterligare exploatering i området kommer behovet ytterligare att förstärkas. Den form för kollektivtrafik som på bästa sätt kan tillgodose behovet är en spårvagnslinje. En sådan spårvagnslinje kan sedan utgöra början på ett stadstäckande nät av spårvagnar. Arbetet bör därför snarast sättas igång för att anordna en spårvagnslinje från Västra Kungsholmen till Fridhemsplan och där ansluta den till linjen via Centralen till Djurgården.

Stadsbyggnadsnämnden

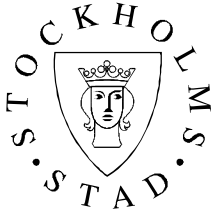
Reservation anfördes av Cecilia Obermüller (mp) enligt följande.

Att Stadsbyggnadsnämnden i huvudsak ställer sig bakom kontorets förslag, genast påbörjar planering för den i motionen föreslagna spårvägen, samt anför följande:

Det är glädjande att kontoret ställer sig positivt till förslaget om spårväg till västra Kungsholmen. Det finns dock ingen anledning att vänta tills beslutet om förlängning mellan Norrmalmstorg och Centralstationen är fattat.

Eftersom alla partier i SLs styrelse är positiva till den dragningen ligger ärendet redan för planering hos staden. Då är det rimligt att man, när man planerar för den första dragningen mellan Norrmalmstorg och Centralstationen, också planerar för en ytterligare förlängning till Västra Kungsholmen.

Det är viktigt att inga beslut fattas som försvårar dragningen av spårvägen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2000:72

2000:72

Motion av Cecilia Obermüller m.fl. (mp) om byggande av spårväg till västra Kungsholmen

Huvudskälet till att vi vill ha tillbaka spårvagnarna i Stockholms innerstad är att då tvingas kollektivtrafiken till hög prioritet med snabba och bekväma resor som följd, vilket leder till mer kollektivåkande och mindre bilresande, något som gör både miljön bättre och staden trivsammare.

- ? Spårvagnar har högre kapacitet än bussar i förhållande till utrymmesbehovet, vilket är till stor fördel i en tät och trång innerstad.
- ? Eldrift och energisnålhet är andra bra egenskaper.
- ? Spårvagnar har även större respekt hos bilisterna, vilket förbättrar framkomligheten ännu mer.

Just nu planeras en storutbyggnad av Västra Kungsholmen. Lindhagensgatan skall bli en central boulevard genom den ”nya” stadsdelen. Västra Kungsholmen har tyvärr relativt dålig kollektiv-trafikförsörjning, främst i de centrala delarna. Perifert i stadsdelen finns visserligen Tunnelbana vid Stadshagen i norr och Thorildsplan i söder. Men från de centrala delarna och de västra delarna närmast Ulvsundasjön och Karlbergskanalen - områden som planeras få den högsta exploateringen - är gångavstånden för långa till tunnelbanan. Risker är då att området får en närmast förortsmässig andel bilresor av de totala resorna,. Detta kommer att resultera i ett ännu hårdare trafiktryck på hela Kungsholmen, något som miljön i stadsdelen inte tål.

Kollektivtrafikförsörjningen av Västra Kungsholmen måste därför få en avsevärt högre kvalitet, speciellt i de nu underförsörjda centrala delarna. Detta kan ske genom att en spårvägslinje dras från Fridhemsplansområdet till Västra Kungsholmen via den ombyggda Lindhagensplanen fram till kajen vid Ulvsundasjön.

Spårvägslinjen bör byggas samtidigt som Djurgårdslinjen förlängs till Centralen och knyts samman med denna. Detta kan ske genom att spårväg byggs i Hantverkargatan eller Kungsholmsgatan (krävs då en kort tunnel under Kronobergsparken) alternativt Fleminggatan. Det är viktigt att den väg som ger störst passagerarunderlag och den högsta reshastigheten väljs.

Spåren måste förläggas till mitten i nästan alla gator. Annars är risken stor att spårvagnarna inte kommer fram. Mittkörfältet är det enda ställe där bilar inte kan parkera eller stanna en längre tid. Mittutrymmet i gatan störs också minst av utsvängande trafik från andra gator eller från garage. Linjeföringen mitt i gatan ger också som följd att spårvägslinjerna kommer att korsa varandra, centralt på torg eller andra platsbildningar. Detta ger kortaste möjliga linjesträckning samt bästa bytesstandard med korta gångavstånd mellan olika linjer och samtidigt en god översiktlighet i linjesystemet. Teoretiskt kan ett bussystem byggas upp på samma sätt. Men p.g.a. bussens flexibilitet, kompromissas, i praktiken, i de flesta fall de goda lösningarna bort.

Spårvägen skulle också kunna få ett större underlag om den förlängdes som färjelinje mot Minneberg - Johannesfred - Ulvsunda - Bällsta Bro/"Mariehällstriangeln"/Sundbyberg.

Med hänvisning till ovanstående yrkar undertecknade motionärer att kommunfullmäktige beslutar att

1. ge berörda förvaltningar i uppdrag att tillsammans med SL utreda byggandet av en spårväg mellan Fridhemsplansområdet och Västra Kungsholmen
2. utreda möjligheten att sammanbinda ovanstående linje med en till Centralen förlängd Djurgårdslinje.

Stockholm den 12 december 2000

Cecilia Obermüller

Rebwar Hassan

Sabina Bossi

Eivor Karlsson